EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJA (ES) 2020/1842

(2020. gada 14. maijs)

ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmuma par kopuzņēmuma *Clean Sky 2* 2018. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu

EIROPAS PARLAMENTS,

— ņemot vērā lēmumu par kopuzņēmuma *Clean Sky 2* 2018. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā Reglamenta 100. pantu un V pielikumu,

— ņemot vērā Transporta un tūrisma komitejas atzinumu,

— ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu (A9-0032/2020),

A. tā kā 2009. gada 16. novembrī Kopuzņēmums sāka darboties patstāvīgi;

B. tā kā kopuzņēmums *Clean Sky 2* ("Kopuzņēmums"), kas izveidots ar Padomes Regulu (ES) Nr. 558/2014 ([1]), pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" aizstāja kopuzņēmumu *Clean Sky*, sākot ar 2014. gada 27. jūniju;

C. tā kā galvenie Kopuzņēmuma mērķi ir būtiski uzlabot aeroinženierijas tehnoloģiju ietekmi uz vidi un veicināt Eiropas aviācijas konkurētspēju; tā kā Kopuzņēmuma darbības laiks ir pagarināts līdz 2024. gada 31. decembrim;

D. tā kā Kopuzņēmuma dibinātāji ir Savienība, kuru pārstāv Komisija, integrētu tehnoloģiju demonstrācijas projektu (ITD), inovatīvo gaisa kuģu demonstrējumu platformu (IGDP) un transversālu pasākumu vadītāji, kā arī ITD asociētie locekļi;

E. tā kā Savienības maksimālais ieguldījums Kopuzņēmuma otrajā darbības posmā ir 1 755 000 000 EUR un tas jāsedz no "Apvārsnis 2020" budžeta,

Budžeta un finanšu pārvaldība

1. norāda, ka Revīzijas palāta ir konstatējusi, ka Kopuzņēmuma pārskati par 2018. gada 31. decembrī slēgto gadu visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo Kopuzņēmuma finanšu stāvokli 2018. gada 31. decembrī, tā darbību rezultātus, naudas plūsmas un neto aktīvu pārmaiņas minētajā datumā slēgtajā gadā saskaņā ar Kopuzņēmuma finanšu noteikumiem un Komisijas grāmatveža pieņemtajiem grāmatvedības noteikumiem;

2. pieņem zināšanai to, ka Revīzijas palāta pārskatā par kopuzņēmumu *Clean Sky 2* ("Revīzijas palātas pārskats") ir norādījusi, ka gada pārskatiem pakārtotie darījumi visos būtiskajos aspektos ir likumīgi un pareizi;

3. norāda, ka Kopuzņēmuma 2018. gada galīgais budžets ietvēra saistību apropriācijas 371 100 000 EUR apmērā un maksājumu apropriācijas 343 786 573 EUR apmērā; norāda, ka 98,7 % saistību apropriāciju un 98,6 % maksājumu apropriāciju veido Komisijas subsīdijas un pārnesumi no iepriekšējiem gadiem;

4. norāda, ka saistību apropriāciju izlietojuma līmenis bija 99,2 % (2017. gadā – 99,6 %) un maksājumu apropriāciju izlietojuma līmenis bija 97,3 % (2017. gadā – 98,5 %); norāda, ka administratīvo izdevumu maksājumu apropriāciju izpildes līmenis ir samazinājies līdz 79,23 % (no 93,13 % 2017. gadā);

5. ar gandarījumu norāda, ka Kopuzņēmums ir ieviesis dažādus instrumentus, lai uzraudzītu programmas izpildi produktivitātes, sasniegumu, plānošanas un operacionālo risku ziņā;

([1]) Padomes 2014. gada 6. maija Regula (ES) Nr. 558/2014, ar ko izveido kopuzņēmumu *Clean Sky 2* (OV L 169, 7.6.2014., 77. lpp.).

Daudzgadu budžeta izpilde saskaņā ar Septīto pamatprogrammu

6. norāda, ka Savienības ieguldījums no Septītās pamatprogrammas ir 800 000 000 EUR un nozares un pētniecības grupu locekļi iegulda 608 300 000 EUR, ko veido ieguldījumi natūrā 594 100 000 EUR apmērā kopuzņēmuma "Kurināmā elementi un ūdeņradis 2" (*FCH 2*) finansētos Septītās pamatprogrammas projektos un 14 900 000 EUR lieli naudas ieguldījumi administratīvo izmaksu segšanai;

7. norāda, ka Septītā pamatprogramma tika oficiāli slēgta 2017. gadā un tās īstenošanas līmenis bija aptuveni 100 %; konstatē, ka 2018. gadā Kopuzņēmums joprojām atguva summas aptuveni 850 000 EUR apmērā saistībā ar atlikušajiem priekšfinansējuma maksājumiem un *ex post* revīziju rezultātiem;

Daudzgadu budžeta izpilde saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020"

8. norāda, ka līdz 2018. gada beigām no kopējās summas, proti, 2 064 000 000 EUR, kas paredzēta darbībām, kuras jāfinansē no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020", Savienības naudas ieguldījums bija 816 700 000 EUR un privāto locekļu naudas ieguldījums bija 14 100 000 EUR; norāda, ka līdz 2018. gada beigām valde bija validējusi ieguldījumus natūrā 273 900 000 EUR apmērā un vēl par 157 600 000 EUR bija paziņots, bet tie vēl nebija validēti, tāpat kā papildu pasākumiem paredzētie nozares locekļu ieguldījumi natūrā 801 700 000 EUR apmērā;

Uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus

9. norāda, ka 2018. gadā Kopuzņēmums izsludināja divus uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, saņēma 417 atbalsttiesīgus priekšlikumus (no pavisam 420) un atlasīja 131 priekšlikumu finansēšanai;

10. norāda, ka 2017. gadā tika sekmīgi slēgti četri galveno partneru atlasei paredzēti uzaicinājumi; pieņem zināšanai, ka 2018. gadā tika veiktas darbības, lai jaunajā locekļiem paredzētajā dotācijas nolīgumā iekļautu visus atlasītos galvenos partnerus, no kuriem daži par aktīviem locekļiem kļuva 2018. gadā; konstatē – ņemot vērā visu četru uzaicinājumu rezultātus un uzvarējušo vienību pievienošanos locekļa statusā, galveno partneru skaits sasniedz 183, no kuriem 49 ir saistītas vienības vai saistītas trešās personas;

11. norāda, ka līdz 2018. gada beigām tika izsludināti deviņi uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus, no kuriem astoņi ir izvērtēti un pilnībā īstenoti vai ir pēdējā posmā, un norāda, ka šajos astoņos uzaicinājumos ir iesaistīti vairāk nekā 560 partneri no 27 dažādām valstīm; konstatē, ka septītais uzaicinājums iesniegt priekšlikumus tika īstenots 2018. gada oktobrī un tajā piedalījās 198 dalībnieki; turklāt 2018. gada novembrī sāka darboties astotais uzaicinājums iesniegt priekšlikumus, kurā piedalījās 182 dalībnieki; papildus tam 2018. gada novembrī tika izsludināts devītais uzaicinājums iesniegt priekšlikumus, kura novērtējums tika veikts 2019. gada martā;

Sniegums

12. norāda, ka projektu rakstura dēļ vēl nav pieejama informācija par atsevišķiem galvenajiem snieguma rādītājiem; atzinīgi vērtē to, ka lielākā daļa konkrēto galveno snieguma rādītāju ir sasniegti vai tiks sasniegti; pieņem zināšanai to, ka eksperti prasa veikt turpmāku uzraudzību un analīzi, skaidri nodalot katra gada beigās faktiski sasniegtos galvenos snieguma rādītājus un plānotos galvenos snieguma rādītājus;

13. konstatē, ka pārvaldības izmaksu īpatsvars (administratīvais budžets / darbības budžets) joprojām ir zem 5 %, kas liecina par salīdzinoši racionālu un efektīvu Kopuzņēmuma organizatorisko struktūru;

14. norāda, ka 2017. un 2018. gadā Kopuzņēmuma pagaidu darbinieku un līgumdarbinieku mainība bija augsta; norāda, ka pagaidu darbinieku mainība palielinājās gandrīz līdz 17 %; turklāt no darba aģentūras piesaistīto darbinieku pakalpojumu izmantošana 2018. gadā gandrīz divkāršojās;

15. norāda, ka Kopuzņēmuma 2018. gada darbības pārskatā iekļautie galvenie snieguma rādītāji attiecībā uz dzimumu līdzsvaru 2017. un 2018. gadā liecina, ka sieviešu līdzdalības līmenis, lai gan ir stabils, tomēr ir diezgan zems: sievietes veido 22 % no programmā iesaistītajām personām, 13 % no programmu koordinatoriem un 18–25 % no padomdevējiem un ekspertiem, kas veic novērtēšanu un analīzi, kā arī strādā zinātniskajā komitejā; iesaka pastāvīgi censties palielināt sieviešu līdzdalību programmā;

16. atzinīgi vērtē to, ka Kopuzņēmums iesaista izcilākos talantus un resursus Eiropā; norāda, ka tas izmanto vadošo Eiropas aeroinženierijas pētniecības iestāžu un akadēmisko fakultāšu pamatprasmes un zināšanas;

Galvenie kontroles mehānismi un pārraudzības sistēmas

17. norāda, ka Kopuzņēmums ir ieviesis *ex ante* kontroles procedūras, kuru pamatā ir finanšu un pamatdarbības dokumentu pārbaudes, un veic to dotāciju saņēmēju *ex post* revīzijas, kas ir saņēmuši Septītās pamatprogrammas starpposma un galīgos maksājumus, savukārt attiecībā uz pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" projektu izmaksu deklarācijām par *ex post* revīzijām atbild Komisijas Kopējais revīzijas dienests;

18. norāda, ka Kopuzņēmuma norādītais *ex post* revīzijās konstatētais atlikušo kļūdu īpatsvars bija 1,21 % Septītās pamatprogrammas projektos un 1,11 % – "Apvārsnis 2020" projektos un ka abos gadījumos tas ir zem būtiskuma sliekšņa, proti, 2 %;

Krāpšanas apkarošanas stratēģija

19. konstatē, ka Kopuzņēmums īpašu uzmanību pievērš krāpšanas novēršanai un atklāšanai; tā rezultātā *DG RTD* kopā ar ieinteresētajām personām īsteno 2020. gada krāpšanas apkarošanas stratēģiju, lai atklātu un novērstu divkāršu finansējumu; tomēr ar bažām norāda, ka 2018. gadā saistībā ar Kopuzņēmuma līdzekļu saņemšanu tika atklāti trīs iespējamas krāpšanas gadījumi un par tiem tika paziņots Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*);

Iekšējā revīzija

20. norāda, ka 2018. gadā Iekšējās revīzijas dienests (*IAS*) veica revīziju par koordināciju ar Kopējo atbalsta centru (*CSC*), lai novērtētu Kopuzņēmuma pārvaldības, riska pārvaldības un iekšējo procesu struktūras atbilstību; ar gandarījumu norāda, ka *IAS* kā stipro pusi ir novērtējis Kopuzņēmuma aktīvo lomu informācijas apmaiņā ar *CSC*; turklāt norāda, ka revidenti ņēma vērā kopīgās pieejas, ko direktori izmanto, izklāstot savas vajadzības būtiskos jautājumos, piemēram, konfidencialitātes jomā; turklāt *IAS* ir saņēmis vairākus ieteikumus, kā turpmāk pielāgot Komisijas IT sistēmas, lai novērstu atlikušās datu pārsūtīšanas problēmas; aicina Kopuzņēmumu pabeigt kritēriju un procedūru izstrādi attiecībā uz Kopuzņēmuma līdzekļu saņēmēju konfidenciālo datu apstrādi;

Citi komentāri

21. norāda, ka ir paplašinājušies Kopuzņēmuma divpusējie kontakti ar vairākām dalībvalstīm un reģioniem, pamatojoties uz Kopuzņēmuma izstrādāto pētniecības un inovācijas stratēģiju pārdomātai specializācijai (*RIS3*) prioritāšu kartēšanu, kura liecina, ka vairāk nekā 60 reģioni savās pētniecības un inovācijas prioritātēs ir norādījuši aeroinženieriju vai ar to saistītas jomas; turklāt ar gandarījumu norāda, ka 2018. gadā tika parakstīts vēl viens saprašanās memorands ar kādu Vācijas reģionu, kā rezultātā 2018. gada 31. decembrī spēkā esošo saprašanās memorandu skaits sasniedza 17; norāda, ka pēc tam 2019. gada jūnijā tika parakstīts saprašanās memorands ar Francijas Jaunakvitānijas reģionu;

22. norāda, ka veiksmīgu ES finansētu projektu svarīgs priekšnoteikums ir efektīva saziņa; uzskata, ka ir svarīgi palielināt Kopuzņēmuma sasniegumu redzamību un izplatīt informāciju par to pievienoto vērtību; aicina Kopuzņēmumu īstenot proaktīvu komunikācijas politiku, sociālajos plašsaziņas līdzekļos vai citos plašsaziņas līdzekļos informējot plašu sabiedrību par pētījumu rezultātiem, lai palielinātu sabiedrības izpratni par Savienības atbalsta ietekmi, īpašu uzmanību pievēršot šo rezultātu nonākšanai tirgū;

23. aicina Revīzijas palātu izvērtēt ieguldījumu natūrā aprēķināšanas un novērtēšanas metodikas pareizību un uzticamību; šajā izvērtējumā būtu jāizskata, cik labi izstrādātas un stabilas ir pamatnostādnes attiecībā uz ieguldījumu natūrā procedūras īstenošanu, tādējādi sekmējot ieguldījumu natūrā plānošanas, ziņošanas un sertifikācijas procesu;

Transports un tūrisms

24. uzsver, ka vajadzētu koriģēt Kopuzņēmuma mērķus, lai ņemtu vērā pakāpeniskas dekarbonizācijas nepieciešamību, un ka būtu automātiski jānodrošina nepieciešamie finanšu resursi un cilvēkresursi, lai nodrošinātu, ka Kopuzņēmuma kapacitāte atbilst jebkādām veiktajām korekcijām;

25. norāda, ka Kopuzņēmums ir publiskā un privātā sektora partnerība starp Savienību un aeroinženierijas nozari, kuras mērķis ir izstrādāt revolucionāras tehnoloģijas, lai būtiski uzlabotu lidmašīnu un gaisa transporta ekoloģiskos raksturlielumus; norāda, ka 2007. gadā tas tika izveidots kā kopuzņēmums *Clean Sky* saskaņā ar Septīto pamatprogrammu pētniecībai un tehnoloģiju attīstībai ("Septītā pamatprogramma") un 2014. gadā tas kļuva par kopuzņēmumu *Clean Sky 2* saskaņā ar pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020";

26. norāda, ka Kopuzņēmuma programmas tiek kopīgi finansētas no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" (laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam), izmantojot Savienības subsīdijas līdz 1 755 miljonu EUR apmērā un privāto locekļu ieguldījumus natūrā vismaz 2 193,75 miljonu EUR apmērā; norāda, ka Savienība un privātie locekļi vienādās daļās dala administratīvās izmaksas, kas minētajā laikposmā nedrīkst pārsniegt 78 miljonus EUR;

27. atzinīgi vērtē Kopuzņēmuma nozīmīgo ieguldījumu lielākas efektivitātes panākšanā aviācijas nozarē; uzsver Kopuzņēmuma ļoti labos rezultātus un būtisko lomu Eiropā saistībā ar neto progresu ekotehnoloģiju jomā ar mērķi samazināt gaisa kuģu radīto CO_2 un gāzu emisiju, kā arī trokšņa līmeni; uzsver, ka šim Kopuzņēmumam vajadzētu būt stratēģiski nozīmīgam nākamajā programmā "Apvārsnis Eiropa", dodot ieguldījumu jauno 2050. gadam izvirzīto klimatneitralitātes mērķu sasniegšanā un plānotajā CO_2 samazināšanā tehnoloģiskā progresa rezultātā;

28. norāda, ka globāla Kopuzņēmuma radīto un veicināto tehnoloģiju izmantošana ļautu likvidēt izmešu apjomu, kas līdzvērtīgs Nīderlandes kopējam CO_2 izmešu apjomam;

29. uzsver, ka *Clean Sky I* tehnoloģijas ir samazinājušas CO_2 izmešus uz vienu pasažieri par 19 % tālos lidojumos un par 40 % vidēja attāluma lidojumos; prasa nodrošināt Kopuzņēmumam visus cilvēkresursus un finanšu resursus, kas tam nepieciešami šīs veiksmīgās pieejas turpmākai izmantošanai;

30. norāda, ka līdz 40 % no Kopuzņēmuma finansējuma tiek piešķirti tā 16 vadītājiem un ar tiem saistītajām vienībām, t. i., rūpniecības uzņēmumiem, kas ir apņēmušies īstenot programmu *Clean Sky 2* visā tās darbības laikā; norāda, ka 30 % no Kopuzņēmuma finansējuma ir jāpiešķir, izmantojot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus un uzaicinājumus iesniegt piedāvājumus, kas paredzēti tā galvenajiem partneriem (kuri izraudzīti ilgtermiņa saistību īstenošanai saskaņā ar programmu); norāda arī to, ka atlikušie 30 % no finansējuma ir jāpiešķir, izmantojot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus un uzaicinājumus iesniegt piedāvājumus, kas paredzēti citiem partneriem (kuri piedalās konkrētās jomās un projektos saskaņā ar skaidri definētām un ierobežotām saistībām);

31. norāda, ka kopš 2018. gada provizorisko pārskatu iesniegšanas termiņa beigām (2019. gada februāra beigas) Kopuzņēmuma privātie locekļi ir ziņojuši, ka darbībai paredzēto ieguldījumu natūrā kumulatīvā summa ir 399 miljoni EUR un ka Kopuzņēmums ir validējis apliecinātos ieguldījumus 279,9 miljonu EUR vērtībā; norāda arī to, ka privātie locekļi ir ziņojuši, ka papildu pasākumiem paredzēto ieguldījumu natūrā kumulatīvā summa ir 827,9 miljoni EUR, no kuriem 620 miljonus EUR Kopuzņēmums ir validējis;

32. norāda, ka Kopuzņēmumu tagad veido 16 vadītāji un 193 galvenie partneri (tostarp 50 MVU) un ka ir izsludināti deviņi uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus (lai piešķirtu atlikušos līdzekļus citiem partneriem); norāda, ka astoņi no šiem uzaicinājumiem ir tikuši izvērtēti, atlasot 560 partnerus (no tiem 31 % MVU, kam paredzēti 25 % finansējuma) no 27 valstīm;

33. norāda, ka Kopuzņēmums plāno pārskatīt savus finanšu noteikumus, lai saskaņotu tos ar jaunajiem finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 ([2]);

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 18. jūlija Regula (ES, Euratom) 2018/1046 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

34. norāda, ka Iekšējās revīzijas dienests ir sniedzis Kopuzņēmumam ļoti svarīgu ieteikumu, prasot izstrādāt konsolidētu riska reģistru, kam būtu jāietver risks, kurš skar programmu un Kopuzņēmumu kā atsevišķu vienību; norāda, ka iekšējais revidents ir ziņojis Kopuzņēmuma vadībai par objektivitātes trūkumu, ko izraisa gan tās vairākkārtējā iesaistīšanās pārvaldības uzdevumu veikšanā, gan kvalitātes vadības procesi; mudina Kopuzņēmumu nekavējoties atrisināt šo jautājumu un pilnībā īstenot iekšējā revidenta ieteikumu;

35. ar bažām norāda, ka iekšējais revidents ir konstatējis vairākas riska jomas, kurās ir nepieciešama uzņēmuma vadības rīcība; sagaida, ka Kopuzņēmuma vadība veiks visus šo risku mazināšanai nepieciešamos pasākumus;

36. norāda, ka 2018. gadā saistībā ar Kopuzņēmuma līdzekļu saņēmējiem tika atklāti trīs iespējamas krāpšanas gadījumi un par tiem tika paziņots *OLAF*; aicina Kopuzņēmumu veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai turpmāk nepieļautu krāpšanas gadījumus.